

วัดหนองคง

ชื่อแหล่ง	วัดหนองคง
ที่ตั้ง	ตำบลตันมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
เส้นทางเข้าสู่แหล่ง	จากจังหวัดเพชรบุรีไปทางอำเภอเขาย้อย ตามถนนเพชรเกษม 9 กิโลเมตรเศษก่อนถึงทางแยกเข้า ทางหลวงหมายเลข 3349 (เข้าอำเภอหนองหญ้าปล้อง) วัดอยู่ทางซ้าย
สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	
สภาพภูมิศาสตร์	ที่ราบ
แหล่งน้ำ	
ประวัติ	ไม่ทราบแน่ชัดว่าสร้างขึ้นเมื่อใด แต่สันนิษฐานจากหลักฐานสิ่งก่อสร้างน่าจะมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายหรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น

หลักฐานทางด้านโบราณคดี

1. อุโบสถ หลังเดิม เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน หลังคاثรงจั่วมุงกระเบื้อง เดิมมุงกระเบื้องกาบกลวย แต่เมื่อไม่นานมานี้เกิดพายุ ทำให้หลังคาพังเสียหาย ทางวัดจึงได้นำเอากระเบื้องลอนซีเมนต์มามุงไว้ เพื่อป้องกันความเสียหายจากแಡดฝน ที่จะเกิดกับพระพุทธรูปภายในอุโบสถ เครื่องล้ำยองเป็นปูนปั้นลายไทย ลายอียองดง ชื่อฟ้าเป็นรูปบุคลหรือเทวดา (เจ้าอาวาสนอกกว่าที่ศรีษะของประติมากรรมมีผ้าโพก) ระหว่างกลางของจั่วทำเป็นรูปกินนอน ทั้ง 2 ข้าง ในส่วนของหางทรง คงเป็น ประติมากรรมเช่นเดียวกัน แต่ปัจจุบันชำรุดหักหายไป ส่วนเครื่องล้ำยองด้านทิศตะวันตกหลุดหายไปทั้งหมด

หน้าบันประดับด้วยลายปูนปั้น ด้านทิศตะวันออกเป็นลายปูนปั้นประดับเครื่องถ้วยชาบลีอ่อน ซึ่งปัจจุบันชำรุดหลุดหายไปเกือบหมด ลายปูนปั้นทำเป็นรูปต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ (ประดับด้วยเครื่องถ้วยชาบลีอ่อน) และรูปสัตว์ เช่น นก รังผึ้ง ด้านล่างเป็นภาพเรื่องราว ตรงกลางเป็นรูปกุษา มีเพิงพา-ถ้ำ ภายในถ้ำหรือหลบเพิงผ่านนั้นปั้นเป็นรูปถูกนั่งบำเพ็ญเพียร ด้านซ้ายขวางมีรูปเชิงสังวาส ทางด้านซ้ายเป็นรูปมนุษย์ (คนป่า) ชาย-หญิง ช้างคู่ ทางขวา เป็นรูปกรรอกคู่ รูปเก้ง กรอบลายด้านล่างสุด เป็นลายประจำยาม

หน้าบันด้านทิศตะวันตก ลายปูนปั้นทำเป็นรูปต้นมักกะลีผล ออกผลมาเป็นรูปผู้หญิงซึ่งแสดงระยะการผลิตออกผลไว้หลายระยะ ทั้งที่เพิ่งตูม ผลิดอก และออกผลมาเป็นรูปผู้หญิง มีเฉพาะขาบ้างครึ่งตัว บ้าง ทั้งตัวบ้าง พร้อมทั้งมีรูปครุฑามาเซย์ชมผลต้นมักกะลีผล นอกจากนั้นยังมีสัตว์ และกบนาชนิดเกาะอยู่ มีทั้งกรรอก รังผึ้ง ด้านล่างทำเป็นรูปป่า (ทิมพานต์) มีรูปกุษา ถ้ำ - เพิงพา มีถูกนั่งบำเพ็ญเพียรอยู่ในถ้ำ ประกอบด้วยรูปสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่สิงโต ราชสีห์ (ลายเมฆแบบจีน) หมูป่า ลิง กระซู่หรือแรด ช้าง เป็นต้น ด้านล่างมีແబลายประจำยามก้ามปู สลับกับลายประจำยาม

ด้านนอกอุโบสถ มีแท่นเสมอปูนปั้น ปักเสมอคู่ เป็นเสมอทินทรายแดงขนาดเล็ก แต่ค่อนข้างหนา ส่วนบนกว้างยอดแหลมมน แล้วเรียวคอคลงเล็กน้อย เป็นส่วนเอว ที่เอวทำเป็นตัวเหงาแล้วตัดตรงลงไป เป็นขอบสีเหลี่ยม ด้วยเสมอสลักเป็นสันตรงกลางและมีเสมอโค้งออกไปตามแนวขอบทำให้เกิดรูปคล้ายปอดแผล ด้านข้างปิดขอบทั้งสองด้านมากันกันตรงกลาง เป็นสันค่อนข้างมน ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ในอุโบสถ จำนวน 13 ชิ้น

ภายในอุบสภประดิษฐาน พระพุทธรูปจำนวน 9 องค์ กล่าวคือ พระประธานปูนปั้นปางมารวิชัย แวดล้อมด้วยพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ขนาดใกล้เคียงกัน ด้านหน้า 2 องค์ หันหน้าไปทางเดียวกับพระประธาน อีก 2 องค์ อยู่ด้านข้าง ตั้งหันหลังให้พระประธาน ด้านหน้าพระประธานมีพระอัครสาวก ซ้าย-ขวา นั่งประคงอัญชลีอยู่ ทางด้านทิศใต้มีพระพุทธรูปทรงเครื่องประดิษฐานอยู่อีก 1 องค์ พระพุทธรูปทั้งหมด ตั้งอยู่บนฐานชุกชีแบบฐานสิงห์ประดับลายปูนปั้นองค์ละฐาน และตั้งอยู่บนยกพื้นชั้นเดียวกัน ด้านหน้า กลุ่มพระพุทธรูปนั่ง มีพระนอนปูนปั้น ลงรักประดิษฐานอยู่ 1 องค์ มีพระเขนย 2 ชั้น ชั้นแรกรูปสี่เหลี่ยม ชั้นบนรูปกลมตกแต่งด้วยลายลายปูนปั้น

2. เจดีย์ราย ตั้งอยู่หน้าอุบสภ จำนวน 2 องค์

2.1 องค์ด้านทิศเหนือ เป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูน ย่อมุมไม้สิบสอง ฐานสิงห์ 2 ชั้น ค่อนข้างสูง มีบัวกล่อมรองรับองค์ระฆัง ซึ่งเป็นทรงสี่เหลี่ยมขนาดเล็กค่อนข้างเพรียว ประดับลายลายปูนเป็นลายรักร้อย

2.2 องค์ด้านทิศใต้ เป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูน ย่อมุมไม้สิบสอง ฐานสิงห์ 2 ชั้น ค่อนข้างสูง เช่นเดียวกัน มีบัวกล่อมรองรับองค์ระฆัง ซึ่งเป็นทรงสี่เหลี่ยม

การกำหนดอายุสมัย อยุธยาตอนปลาย - รัตนโกสินทร์ตอนต้น

การประกาศขึ้นทะเบียน ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน

รูปแบบของแหล่งโบราณคดี วัดในพุทธศาสนา

วันเวลาที่ปฏิบัติงาน สำรวจ 16 กรกฎาคม 2539 บันทึก 31 กรกฎาคม 2539

ผู้ปฏิบัติงาน นางสาวพยุง วงศ์น้อย

ที่มาของข้อมูล

ภาพประกอบ :

อุโบสถวัดหนองค้าง ฐานอ่อนโถงเล็กน้อย
มีประตูทางเข้า - ออก เพียงประตูเดียว
ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปนั่งหลาຍองค์
และมีพระพุทธไสยาสน์ 1 องค์

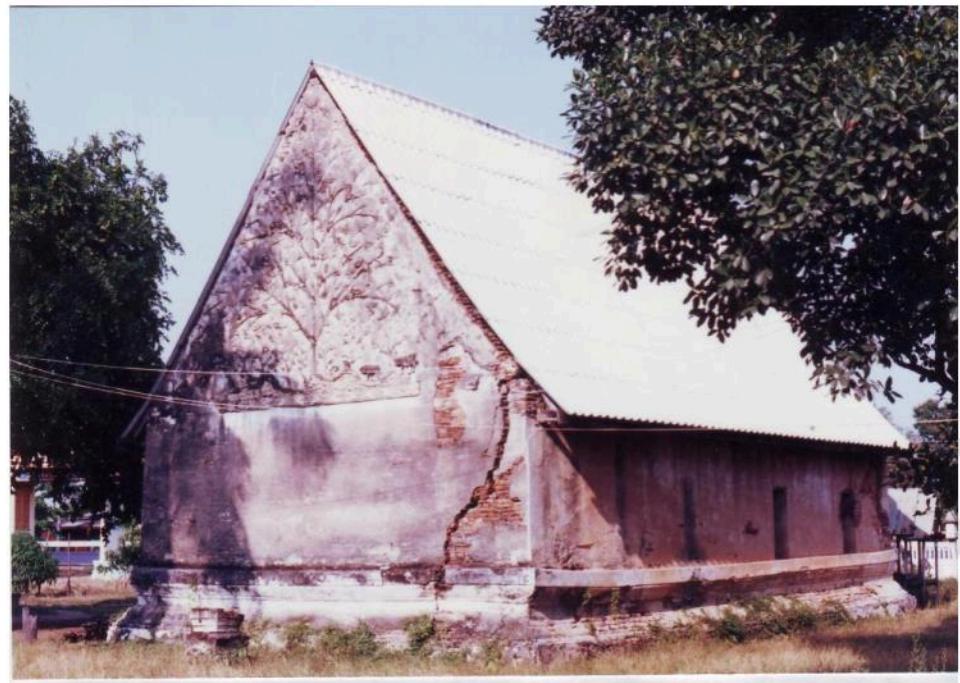
ด้านทิศตะวันออกอุโบสถวัดหนองค้าง เครื่องล้ำยองเป็นปูนปั้น ช่อฟ้ารูปปุ่มคล หรือเทวดา ระหว่างกลางของจั่ว
ทำเป็นรูปกินนรั้งสองข้าง หางทรงสคงเป็นประติมากรรมเช่นเดียวกัน แต่ชำรุดหักหายไป หน้าบันตกแต่งด้วย
ลวดลายปูนปั้นประดับเครื่องถ้วยชา� เป็นรูปตันไม้ แทรกภาพสัตว์ พวกร กัน รังผึ้ง ด้านล่างเป็นภาพป่า มีฤาษี และ
ภาพเชิงสังวาส

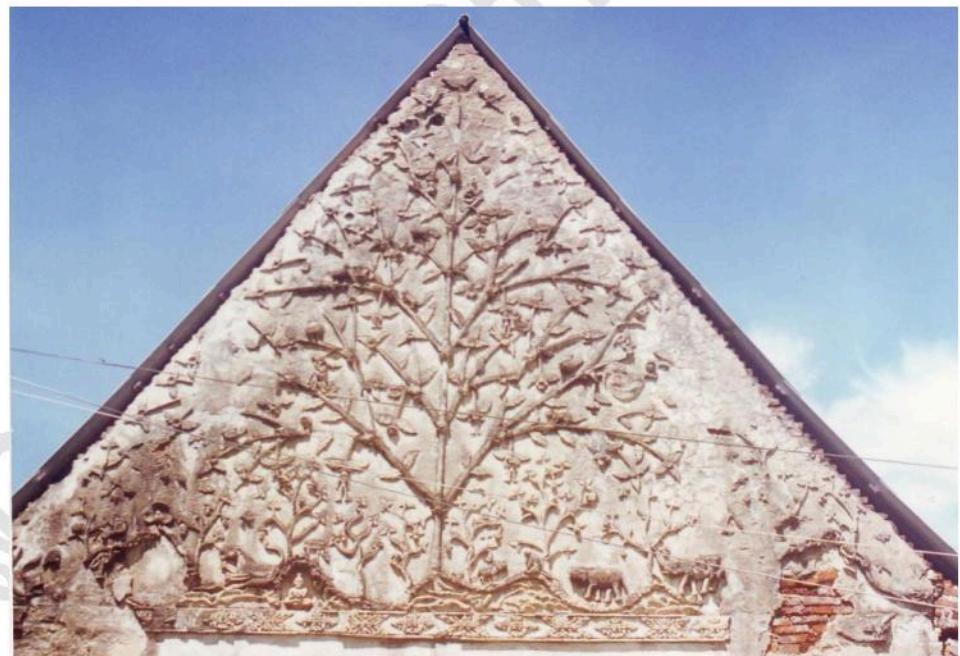
ช่อฟ้า เหลือเฉพาะด้านทิศตะวันตก เป็นรูปบุคคลหรือเทวดา ส่วนศิรษะชำรุด
เจ้าอาวาสนบกกว่าศิรษะของประติมากรรม มีผ้าโพกคล้ายพากมอญ พม่า

ประติมากรรม ประดับตรงกลางจั่ว (เครื่องลำยอง) ของอุโบสถวัดหนองคง เป็นรูปกินนรริ่งตัว

ทางด้านหลังของอุโบสถวัดหนองค่วง สภาพชำรุดมาก เครื่องล้ายองไม่เหลือหลักฐานให้เห็น

หน้าบันทางด้านทิศตะวันตก อุโบสถวัดหนองค่วง ตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นเป็นภาพตั้น�ักษะลีผลแทรกภาพสัตว์ เช่น นกนานาชนิด กระรอก รังผึ้ง ด้านล่างเป็นภาพป่ามีเขามอ ถ้ำชี สิงโต กิเลน หมูป่าลิง กระซู่ ซ่างเป็นต้น

ลวดลายปูนปั้นตกแต่งหน้าบันได้านทิศตะวันตก วัดหนองค่วง เห็นรายละเอียดตัวมีกากะลีผล
ดอกผลเป็นรูปผู้หญิง แสดงไว้หลายระยะ ทั้งที่เพิ่งตูม ผลิดอก ออกผล มีเชพะชา ครึ่งตัว และ
เต็มตัว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาพนก ภาพกิเลนลายเมฆ

ภาพช้างที่ตกแต่งหน้าบันอุโบสถ วัดหนองค่วง ด้านทิศตะวันออก แสดงภาพช้างคู่ ที่ทำรูป
ช้างได้เหมือนจริง ลายรอบเป็นลายดอกไม้ สลับลายประจำยาม ฝีมือค่อนข้างละเอียด